

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA OCENY ŚRÓDROCZNE I ROCZNE

PRZEDMIOT: Edukacja dla bezpieczeństwa
KLASA: 8a, 8b

Lekcja/ dział	Wymagania na ocenę				
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń:				
Bezpieczeństwo państwa Bezpieczny obywatel, bezpieczny naród, bezpieczne państwo	- definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces - wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli	- wymienia rodzaje bezpieczeństwa	- wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	- definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej	

<p>Bezpieczeństwo Polski w stosunkach międzynarodowych</p>	<p>- opisuje geopolityczne położenie Polski –omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego</p>	<p>–wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie</p>	<p>– opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski – potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy</p>	<p>- wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski</p>	<p>- omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski – potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska</p>
<p>Postępowanie w sytuacjach zagrożeń Źródła zagrożeń</p>	<p>- wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń – wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom</p>	<p>- omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom</p>	<p>- wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce – dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia</p>	<p>- poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania</p>	
<p>Ostrzeżenie o zagrożeniach i alarmowanie</p>	<p>- rozróżnia sygnały alarmowe – omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów</p>	<p>– wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych – wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze</p>	<p>- wymienia sposoby przeciwdziałania panice</p>	<p>- opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego</p>	<p>-charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania</p>

Ewakuacja	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie - rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku - zna szkolną instrukcję ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych - omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji - rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji 	
Zagrożenia pożarowe	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny pożarów - opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego - omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku - wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni 	
Zagrożenia powodziowe	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej - wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi - wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa 	<ul style="list-style-type: none"> - planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej - uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi - wie co należy zrobić w czasie ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych - omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe, alarm powodziowy 	

<p>Ekstremalne warunki pogodowe</p>	<p>– wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka</p>	<p>- omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz</p>	<p>– opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur</p>	<p>– potrafi scharakteryzować zagrożenia i zasady postępowania podczas intensywnych opadów śniegu, ekstremalnie niskich temperatur, upałów, wichur, gwałtownych burz</p>	
<p>Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Uwolnienie niebezpiecznych substancji chemicznych</p>	<p>– wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych</p>	<p>– opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych – opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom</p>	<p>– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia – wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia i stosuje tę wiedzę w praktyce</p>	<p>– opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR – omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) – wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek</p>	<p>– zna system segregacji rannych TRIAGE</p>
<p>Zagrożenia terrorystyczne</p>	<p>– definiuje pojęcie terroryzm – rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych</p>	<p>– opisuje zasady zachowania się na wypadek: strzelaniny, znalezienia się w sytuacji zakładniczej – zna główne przyczyny terroryzmu</p>	<p>– opisuje zasady zachowania się na wypadek: ataku bombowego, ataku gazowego, otrzymania podejrzonej przesyłki – wymienia najczęstsze akty terroru</p>	<p>– omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru</p>	

Przygotowanie do szkolenia strzeleckiego - bezpieczne obchodzenie się z bronią, terenoznawstwo.	- wie, czym jest terenoznawstwo	- zna zasady korzystania ze strzelnicy szkolnej -określa swoje położenie względem stron świata	- zna zasady bezpiecznego obchodzenia się z bronią	- zna zasady przechowywania sprzętu strzeleckiego	- zna zasady funkcjonowania obiektów strzelniczych
Podstawy pierwszej pomocy Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy	- wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” - określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym	- wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” - wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy	- opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia - zna główne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	- wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych	
Postępowanie w miejscu zdarzenia	- demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych - zna numery alarmowe	- poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową - wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym	- podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy - opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych	- wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób	

<p>Pomoc osobie nieprzytomnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” - ocenia stan świadomości poszkodowanego - umiejętnie stosuje folię NRC 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku - udrażnia drogi oddechowe (ręcznym czoło-żuchwa) - sprawdza, czy poszkodowany oddycha - wymienia objawy utraty przytomności - wymienia ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC - układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej - wymienia główne przyczyny omdlenia - opisuje ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE - zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną - wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB - udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia - charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie 	
<p>Resuscytacja krążeniowo-oddechowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności - stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci - wymienia objawy NZK - zna przyczyny NZK 	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” - przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej - opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego - potrafi wykorzystać AED w praktyce - wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) 	

<p>Apteczka pierwszej pomocy</p>	<p>– omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy</p>	<p>– wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: samochodowej, turystycznej, domowej</p>	<p>– proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia</p>	<p>– opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy</p>	
<p>Tamowanie krwotoków</p>	<p>– stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran – bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający</p>	<p>– wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je – wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające – wie kiedy może zastosować opaskę uciskową – potrafi opisać pierwszą pomoc przy krwotokach</p>	<p>– wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) – demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa – potrafi wykonać opatrunek z ciałem obcym w ranie – potrafi założyć opaskę uciskową</p>	
<p>Złamania i zwichnięcia</p>	<p>– zakłada temblak – podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie</p>	<p>– omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa – wie jakie są typowe objawy złamania – zna objawy zwichnięć i skręceń</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie – opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa – wie jakie są rodzaje złamań</p>	<p>– zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów – potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń</p>	

<p>Oparzenia i odmrożenia</p>	<p>– demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny</p>	<p>– omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: oparzeń termicznych – wie jak postępować w przypadku zapalenia oleju w kuchni</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar ciepły, odmrożenie, wychłodzenie – omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: oparzeń termicznych, oparzeń środkami chemicznymi, wychłodzenia organizmu i odmrożeń</p>	<p>– proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci – wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu – zna stopnie oparzeń i odmrożeń i potrafi je scharakteryzować</p>	
<p>Inne groźne przypadki</p>	<p>– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach: zadławienia, zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku, zatrucia, tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia, użądlenia</p>	<p>- wie jakie są przyczyny: zadławienia, zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku, zatrucia, tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia, użądlenia</p>	<p>– omawia objawy w przypadkach: zadławienia, zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku, zatrucia, tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia, użądlenia</p>	<p>– omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: zadławienia, - omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia, wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowe w przypadku zadławienia, - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci, zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku ,zatrucia, tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia, użądlenia</p>	

<p>Profilaktyka zdrowotna</p> <p>Zdrowie jako wartość. Zasady zdrowego stylu życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje zdrowie - wymienia zachowania prozdrowotne - określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych - potrafi obliczyć współczynnik BMI 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków - analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe - wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania - zna i omawia zasadę 3x30x130 - zna wpływ snu na organizm człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym - wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ 	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym
<p>Choroby cywilizacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne choroby cywilizacyjne z podziałem na choroby somatyczne i zdrowia psychicznego - zna definicję anoreksji i depresji 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie - proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu - omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych - zna przykłady uzależnień behawioralnych i potrafi omówić kilka z nich 	

Komunikacja interpersonalna w trosce o zdrowie	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie prawidłowej komunikacji interpersonalnej – wyjaśnia znaczenie terminów „komunikacja werbalna” i „komunikacja niewerbalna” 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasady asertywności, dobrej komunikacji – odmawia stanowczo i z zachowaniem wysokiej kultury 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje strefy dystansu komunikacyjnego – buduje komunikaty asertywne – wymienia zasady aktywnego słuchania 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i świadomie wykorzystuje elementy komunikacji niewerbalnej – proponuje rozwiązania spornych kwestii zgodnie z zasadami negocjacji – wymienia najczęstsze zakłócenia w komunikacji interpersonalnej oraz bariery komunikacyjne 	
--	---	--	--	--	--

Kryteria oceniania zostały opracowane na podstawie programu nauczania edukacji dla bezpieczeństwa „Żyję i działam bezpiecznie” Nowa Era autora Jarosława Słomy

Anna Kalinowska